DigiArkiv Manual 2.

28.9.2017

Innehållsförteckning

Inled	ning	s. 2
1.	Startsidan, Ingångssidan	s. 4
2.	Samling	s. 4
	2.1 Skapa samling	s. 4
	2.2 Fältens information	s. 5
3.	Enskilda objekt	s. 9
	3.1 Föra in uppgifter	s. 9
	3.2 Fältens information	s. 10
4.	Övriga uppgifter	s. 16
	4.1 Fyll i Egna format	s. 16
	4.2 Fotografier	s. 17
	4.3 Sökning	s. 17
5.	Förklaringar och definitioner	s. 18
6.	Fältens placering i visningssidan	s. 19
7.	Mera information	s. 20

Inledning

Digiarkiv är en enkel plattform som kan användas för att visa föreningens kulturarvsmaterial. Programmet är inte ett så kallat katalogiseringsprogram (samlingsförvaltningssystem) och därför kommer kanske de fält som finns i programmet att kännas bristfälliga.

Det är viktigt att vara konsekvent när man matar in uppgifterna; en typ av information skall sättas i samma fält varje gång. Att vara konsekvent är viktigt för att sökfunktioner ska fungera och för att innehållet ska kunna exporteras (flyttas) till ett annat program. Bekanta dig med manualen och den information som ska matas in när du börjar arbetet med DigiArkiv. På så vis kommer du att undvika onödigt ändringsarbete.

Ändringar kommer kanske ändå att behöva göras eftersom arbetet med att få olika plattformer att "fungera tillsammans" ännu pågår. Muskettis och WebMuskettis efterträdare MuseumPlus Ria pilot-testat nu av olika minnesorganisationer, Finna gör uppdateringar och resultaten av projekt Museum2015 håller på att tas i bruk. När nya direktiv eller nya rekommendationer kommer behöver dessa uppdateringar göras även i Digiarkiv. Förmodligen kommer de flesta ändringar att kunna göras av administratören.

Har du frågor kontakta Digihem/projektledare

Lycka till med arbetet!

1. Startsidan, ingångssidan

Antal samlingar och antal objekt sparade i Digiarkiv kommer att synas på ingångssidan.

Vid startsidan väljer man om man vill föra in ett <u>enskilt objekt</u> eller <u>skapa en samling</u>.

I texten som följer beskrivs hur man skapar en samling och hur man matar in ett nytt objekt. De olika fälten som finns i DigiArkiv (DA) gås igenom och vilken typ av information man ska sätta i de olika fälten. Exempel ges för att man lättare ska förstå vilken information som avses.

2. Samling

2.1 Skapa samling

- 1 Klicka på Ny samling
- 2 Genom att fylla i <u>förhandsvalda uppgifter</u>, dvs sådana som gäller för hela samlingen, kommer dessa att automatiskt upprepas när ett nytt objekt läggs till samlingen. Vilka de fält/uppgifter är som kommer att visas för varje objekt i en samling, är utmärkt med en symbol

Öppenhet	® Å
Inte synligt Synligt	
Styr hela objektets synlighet. Endast synliga objekt har synl	iga fält.

Finns vid fälten: Öppenhet, Postnummer, Rättigheter, Ägare och Utgivare

3 Då man skapar en samling behöver man inte fylla i alla fält i DA och den informationen som matas in är lite annorlunda än den för enskilda objekt.

4 Fälten i manualen som har grön botten är de som visas utåt.

2.2 Fältens information

 Media id/signum Samlingens nummer. Skapar man en samling är det bra att använda en särskild kod för samlingen. Om man digitaliserar material är signumet ett lämpligt filnamn och filerna kan sparas i en katalog med samlingens namn. 	KS323:2 SL2
Titel Samlingens namn	Maria Bergs samling (3) //Maria Bergs personarkiv Arvid Pihlströms fotografisamling Pihlströms gårdsarkiv
Kort beskrivning av vad samlingen är Kort förklaring om innehållet, 2-3 meningar. Använd hela meningar.	 I samlingen ingår föremål från Fridas mormors barndomshem i Solf. Artiklarna i samlingen behandlar bl.a. kommunala frågor, kultur och fritid i Kyrkslätt I samlingen ingår föremål som donerades till föreningen 13.4.1997 Arkivet (samlingen) innehåller bouppteckningar, köpebrev, fotografier
Öppenhet Uppgifterna i de fält som är märkta med ett öga visas automatiskt för användare (visas utåt)	Förhandsinställningen är icke-synlig , så observera att ändra till synlig om du vill visa informationen utåt.
Samling	Lista på de samlingar man har matat in

BESKRIVNINGAR OCH FRITEXTER

Sammanfattning En kort sammanfattning av sam- lingen, lite mera innehåll än den som framkom i Beskrivning	2. Samlingen består av tidningsartiklar som journalisten Olle Hakala skrivit för Västra Nyland från början av 1970-talet till 2013
	- Samlingen bestar av brev och dikter skrivna av F Gros. Släkten Gros arkiv förvaras i Ort, Namn
	3. Föremålen i samlingen är från byskolan i Solf där Maria Berg verkade som lärarinna under åren 1926-1932.
Anteckningar och anmärkningar Egna anteckningar om objektet.	Exempel: Finns placerat i arkiv XX
Textinnehåll	Inte aktuellt för samling
Kontextuppgifter Kontextuppgifter Information i anslutning till objektet, fritext	Här återger man intressanta saker om samlingen; berättelser varför den kom till osv

DIGITAL VERSION

Bild eller fil	Finns det en bild som på något sätt representerar
Bilden som laddas upp är enbart en	samlingen kan man sätt in den, men inte
visningsbild.	nödvändigt.

TID

Datumet när man fyller i uppgifterna och när man ändrar dem kommer automatiskt att fyllas i och visas utåt. Den tidsuppgift man fyller i är den som berör objektet eller samlingen.

Datum (startdatum) – Slutdatum Tidsuppgifter måste alltid anges. Om inga tidsuppgifter finns kan man uppskatta. För mera information om hur tidsuppgifter ska anges se Luettelointiohje.fi	Följer ISO 8601:2004 tidsuppgifter för sam objekt/samling <u>ha of</u> skapades, restaurera osv. Anteckna gärna tiden den tidsperiod det o uppgifterna någontin	4 –standarden. Det är nlingen som ska uppges. Ett f <u>ta flera tidsuppgifter</u> ; det ides, ändrades, donerades, n när samlingen skapades, dvs mfattar. Skriv i ex. kontext- ng kort om datumet.
-En händelse som man vet ett exakt datum på 23.6.1926	Datum: 23 06 1926	Slutdatum: 23 06 1926
-En händelse som man vet skedde under 1920- talet, dvs tidsperiod	Datum: 1920	Slutdatum: 1929
-En händelse som man inte vet men kan uppskatta	Datum: 1890	Slutdatum : 1910
-En händelse där man vet endast årtal	Datum: 1910	Slutdatum: 1910
-En händelse som skedde under ett århundrade	Datum: 1800	Slutdatum: 1899

PLATS

Postnummer	
Ortens postnummer	
Position	
Bestäms och visas på kartan	
Platsbeskrivning	Ortnamn, gårdsgrupp, tidigare namn, lokalt namn
Fritext med hela meningar. Beskriv	mm
platsen närmare	

RÄTTIGHETER OCH ÄGANDE

Rättigheter Med vilka rättigheter får det publicerade materialet användas.	Huvudregeln är att det som finns på en webbsida ägs av den föreningen som upprätthåller sidan. Vill man att andra ska kunna dela med sig av materialet bör man ge det en licens som berättar på vilket sätt det får användas. Licensen här syftar på det foto och den infor- mation (metadata) som finns inmatat i Digiarkiv. Informera besökare hur materialet fåt användas.
	Om hela samlingen kan ges samma licens väljer man i lämplig rättighet den här.

FORMAT

Eget format	Behövs inte fyllas i för Samling
Språk Objektets språk	Samlingens språk kan väljas om alla dokument är på ett och samma språk. Inte nödvändigt att fylla i.
Mime-typer Anger vilken datatyp systemet anser är postens format.	Behöver inte fyllas i.

KATEGORISERINGAR OCH ÄMNESORD

Ämnesord	Använd sådan som beskriver samlingens innehåll
Söks ur FINTO, koko-ontologin,	exempelvis:
inmatad i programmet och föreslår rätt	Brev, artiklar, dödsannonser
ord samt rätt sätt att skriva det. Välj	
åtminstone 1-5 ämnesord	
Typ av objekt	Samling är förvalt
OCM outline of cultural materials	
Klassificeringssystem	
Ponduskategorier	Valfritt att använda
Indelning av kulturhändelsen i klasser,	
motsvarande till OCM	

PERSONER OCH AKTÖRER

Välj från listan den roll aktören har i förhållande till samlingen. Är personen som nämns den som har donerat, tillverkat, använt, köpt, sålt, planerat osv samlingen.

Upphovsman, Ägare, Utgivare Anges alltid som standard, men utöver dessa kan och bör, flera aktörer läggas till.	Roll- personens roll i förhållande till objektet, välj ur listan Aktör – namnet på personen Uri – Fält för internationell identifikation av personer
	Upphovsman för samlingar = den som skapat samling/samlat ihop materialet men innehållet i samlingen kan ha flera olika upphovsmän. Använd här gärna istället <u>arkivbildare.</u>

3. Enskilda objekt

3.1 Föra in uppgifter

1. Börja vid ingångssidan och klicka på gröna rutan

	Digiarkiv	
Kataloger, demo Information		
Antal objekt: 0 Alla objekt		
inga samlingar	• Bolig saving	

2. Om objektet som matas in <u>hör till en samling</u> och samlingen är skapad, kan man välja den från listan, se bilden.

Media id/signum 9	۲		
Objektets signum			
Titel	۲	Öppenhet	۲
		Inte synligt	
Namn på objektet		 Synligt 	
		Styr hela objektets synlighet. Endast synli	iga objekt har synliga fält.
Beskrivning	۲	Samling	۲
		•	-
		- Frida Nordströms samling	
		Maria Bergs samling	

3.2 Fältens information

Fält som visas utåt

Media id/signum	
Objektets nummer i katalogen.	323, k323
Om man digitaliserar material är signumet ett lämpligt filnamn och filerna kan sparas i en katalog med samlingens namn.	KS323:2
Titel	
En titel på vad man beskriver	Vy över Malax centrum år 1926
För fotografier en mening som	
berättar om innehållet	Laggkarl fran ar 1910
 For foremal namnet på objektet För dokument, vilken typ av 	Velocipedkörkort utfärdat i Vasa år 1901
dokument	
Bra om man i titeln kan ange saker som är	Avgangsbetyg fran ar 1925
liknande objekt exempelvis tid plats	
Kort beskrivning	-Protokoll från mötet 23.6.1926 där den
Kort förklaring om innehållet/ motivet/	planerade sommarfesten behandlades.
Händelsen, 2-3 meningar	
Använd hela meningar.	-Tillstånd utfärdat år 1912 av kronolänsman
	i vasa, nn.
	-Laggkärl som användes för att göra fil.
	-Fotografi taget år 1926 från Yttermalax
	centrum med butiken i mitten.
	-Kaffekopp med tillhörande fat på skol-
	bänken i Solf folkskola är 1923
	-Avgångsbetyg från Gumbacka lägre folk-
	skola i Kyrkslätt år 1925.
	-Artikel skriven av Olle Hakala i Västra
	Nyland 3.11.2001

Öppenhet Uppgifterna i de fält som är märkta med ett öga visas automatiskt för användare/ visas utåt.	Förhandsinställningen är icke-synlig , så observera att ändra till synlig om du vill visa informationen utåt
Samling Om det finns samlingar skapade kan man välja dessa här.	

BESKRIVNINGAR OCH FRITEXTER

Sammanfattning En kort sammanfattning av objektets Innehåll. Passar bra för att beskriva innehåll i dokument, tidningsartiklar, böcker	Protokoll från mötet 23.6.1926 som hade sammankallats för att mera i detalj gå igenom arrangerandet av sommarfesten som skulle ordnas vid museet 18.7.1926.
	velocipedkorkort. I tillständet finns också antecknat bland annat cykelns fabriksnummer och märke. Datumet på körkortet är otydligt men har tolkats till år 1912.
Anteckningar och anmärkningar Egna anteckningar om objektet.	Finns placerat i arkivutrymme XX, skadat, mm
Textinnehåll Renskrivning av innehållet eller sammanhängande berättelser om objektet.	Om exempelvis texten i ett dokument är svårläst kan man göra en renskrivning av hela dokumentet. Man kan skriva ett bokreferat eller artikelreferat.
Kontextuppgifter Kontextuppgifter Information i anslutning till objektet, fritext	Här återger man intressanta saker om objektet, berättelser varför de kom till osv Exempelvis: Släktingar har berättat att fotografiet togs för att man ville visa det för släktingar i Sverige. Fotografen är okänd men arbetade troligen vid Ateljé Nyblins i Vasa.

DIGITAL VERSION

Bild eller fil	Om fotografiet av någon anledning inte kan
Bilden som laddas upp är enbart en	visas väljer man "icke synlig".
visningsbild. Max 500 KB stor och 1024	
pixlar på längsta sidan.	
Se mera info i punkt 4.2 Fotografier	

TID

 Datum (startdatum) – Slutdatum Tidsuppgifter måste alltid anges. Om inga tidsuppgifter finns, kan/bör man ge en uppskattning. För mera information om hur tids-uppgifter ska anges se Luettelointiohje.fi, svenskspråkig version kommer våren 2016 	Följer ISO 8601:2004 tidsuppgifter för obje och ett objekt kan ha skapades, restaurera donerades, osv. Anteckna gärna tider och skriv i ex. kontex kort om datumet.	 + -standarden. Det är >ktet som ska uppges > flera tidsuppgifter; det des, ändrades, n när objektet skapades tuppgifterna någonting
-En händelse som man vet ett exakt datum på 23.6.1926	Datum: 23 06 1926	Slutdatum: 23 06 1926
-En händelse som man vet skedde under 1920- talet, dvs tidsperiod	Datum: 1920	Slutdatum: 1929
-En händelse som man inte vet men kan uppskatta	Datum: 1890	Slutdatum : 1910
-En händelse där man vet endast årtal	Datum: 1910	Slutdatum: 1910
-En händelse som skedde under ett århundrade	Datum: 1800	Slutdatum: 1899

PLATS

Postnummer	
Ortens postnummer	
Position	
Bestäms och visas på kartan. Info i blå ruta	
l programmet.	
Platsbeskrivning	Ortnamn, gårdsgrupp, tidigare namn, lokalt
Fritext med hela meningar. Beskriv platsen	namn mm
närmare	

RÄTTIGHETER OCH ÄGANDE

Rättigheter	Huvudregeln är att det som finns på en
Med vilka rättigheter får det publicerade	hemsida ägs av se föreningen som
materialet användas.	upprätthåller sidan. Vill man att andra ska
	kunna dela med sig av materialet bör man ge
	det en licens som berättar på vilket sätt det
	får användas. Licensen här syftar på det foto
	som finns inmatat i Digiarkiv. Hur får det
	användas?

FORMAT

Eget format Egna format kan skapas via knappen Egna format. Det är ett sätt att själv kategorisera materialet. Används i första hand för formatet men kan även användas för andra kategoriseringar.	Glasnegativ 100x200mm, Vykort, Affischer. Dia, Färgnegativ, Brev, Diapositiv Exempelvis: <u>1.Objektets typ</u> = dokument. <u>Eget format=</u> brev <u>2.Obtektets typ=</u> bild. <u>Eget format</u> = glas- negativ
Språk Objektets språk	Dokumentets, objektets språk - viktigt att uppge för att kunna användas vid sökning
Mime-typer Anger vilken datatyp systemet anser är postens format.	Behöver inte ifyllas.

KATEGORISERINGAR OCH ÄMNESORD

Ämnesord	Man söker det ämnesord som bäst/närmast
Söks i FINTO, koko-ontologin, inmatad i	beskriver objektet.
programmet och föreslår rätt ord samt rätt	-inmatningen av en stol- programmet föreslår
sätt att skriva det. Välj åtminstone 1-5	stolar.
ämnesord.	-Inmatning av en jacka – programmet föreslår
	jackor och rekommenderar att man
	använder <i>rockar</i>
	-Inmatning av protokoll – programmet

	föreslår protokoll. Sök även ämne för inne- hållet ex renovering
	-Inmatning av fotografi – sök de ämnesord
	som beskriver händelser i bilden ex landskap, högtider, julprydnad, blommor, arbetskläder
	OSV
	Exempel: Se SLS foto i FINNA- <i>Ett lok i vintrigt landskap</i> . Hittas på denna weblänk:
	1849_1
Typ av objekt Väli från listan i programmet	Huvudgruppen dit objektet hör: Arkivmaterial dokument föremål rörlig bild
vaj nan istan i programmet	naturmiljö, annan typ, prov, tryckt
	publikation, bebyggd miljö, byggnad,
	konstverk, lotografi, handelse mm
	Tidningsartiklar är tryckt publikation (ända
OCM outling of outputst materials	tills nya direktiv kommer)
Klassificeringssystem	2006. F
	Indelar objekten i ämneskategorier och
	åtminstone 2-4 klasser kan uppges.
	I vilket aktivitetsmönster ingår händelsen
	(resor)? Under vilka omständigheter sker aktiviteten (festdagar)?
	Är det någon speciell grupp av människor som utför aktiviteten (prästerskap)?
	Är aktiviteten riktad mot en sak, en person eller ett djur (matberedning, barnavård)?
	Används hjälpmedel (telefon och telegraf)? Har aktiviteten ett förväntat mål eller syfte (uppfostringsmetoder)?
	Har aktiviteten ett konkret resultat (straffarbet)?
	Antecknas som kommaseparerad lista; 123, 456
Ponduskategorier	Valfritt att använda
Indeining av kulturhandelsen i klasser, motsvarande till OCM	
	1

PERSONER OCH AKTÖRER

Välj i listan den roll aktören har i förhållande till objektet. Är personen som nämns exempelvis den som har donerat, tillverkat, använt, köpt, sålt eller planerat objektet.

Upphovsman, Ägare, Utgivare	Roll- personens roll i förhållande till
Anges alltid som standard, men utöver dessa	objektet, välj ur listan
kan och bör, flera aktörer läggas till.	Aktör – namnet på personen
	Uri – Fält för internationell identifikation av
	personer
Upphovsman Roll Aktör upphovsman Arvid Pihlström ägare Image: Compare the second s	 Upphovsman för samlingar= den som skapat samling/samlat ihop materialet men innehållet i samlingen kan ha flera olika upphovsmän. Använd här gärna istället arkivbildare. Upphovsman för objekt= den som fotograferat, skrivit artikeln osv Ägaren Om upphovet är exempelvis en fotograf så gör gärna ett tillägg men ny aktör- välj fotograf och skriv in namnet igen, se bilden Gör gärna samma med ex författare, konstnär osv.
Ägare	Den som äger materialet och innehar rättigheter.
Utgivare	Den som har satt in materialet i Digiarkiv, exempelvis föreningens namn.

4. Övriga uppgifter

4.1 Fyll i Egna format

Det finns ett antal huvudgrupper inmatade i programmet, dessa är bland annat arkivmaterial, dokument, föremål, rörlig bild, naturmiljö, tryckt publikation, konstverk och fotografi. Vill man närmare beskriva vad dessa är kan man mata in olika termer i **Egna format.** Används i första hand för formatet men kan även användas för andra kategoriseringar.

För fotografi kan man mata in exempelvis glasnegativ och svartvit negativ.

- Antal objekt: 16 Alla objekt Samlingar: Frida Nordströms samling Maria Bergs samling Susanne Lagus samling Testsamling Hjälp...
- 1. Gå till startsidan och klicka på Egna format, se bilden

2. Följande bild öppnas. Klicka på Nytt eget format, och lägg till format. På röda rutan raderar man inmatade format.

Susanne La	+ Nytt eget format			
<u>Testsamling</u>	Diapositiv	🖋 Āndra 💋		
	Digitalt fotografi	🖋 Āndra 📝		
Hjälp	Glasnegativ	🖋 Āndra 🌠		
	Svartvit negativ	🖉 Āndra 🏼 🥜		
			× Stäng	

4.2 Fotografier

I programmet kan laddas upp endast en liten visningsbild, max 500 kb stor och med max 1024 pixlar på längsta sidan.

Om man skannar ett fotografi rekommenderas att man skannar ett större format gärna i Tiff. Gör sedan en JPEG kopia som förminskas så att den passar in i DA. På så vis behövs inte fotografiet skannas en gång till och man undviker onödigt slitage.

4.3 Sökning i katalogen

Filtreringen i katalogen söker exakt, vilket fungerar bra om man har löpande siffror som signum. Om man inte vet vilket signum objektet har kan man använda trunkering.

```
Exempelvis 123-5*
```

Vill man få en bredare träff eller man är osäker på titel
n eller dylikt, så använder man trunkering $\ast$

Exempelvis: sökning efter objekt som innehåller någonting om Trädgårdar – *skriv träd**. eller *träd*söder*, om man kommer ihåg att söder ingick i det man söker

5. Förklaringar och definitioner

Aktör	Definition från katalogiseringsanvisningar/Musuem 2015.
	Aktören är en fysisk person, familj, släkt eller sammanslutning (myndighet, företag, organisation, förening, stiftelse, juridisk person eller annan sammanslutning eller grupp av människor som bildats permanent eller tillfälligt utgående från gemensamma mål) som anknyter till objektet.
Aktörens roll	Anger på vilket sätt aktören anknyter till objektet. Är personen den som exempelvis har tillverkat objektet, donerat det eller den som har använt det.
Arkivbildare	Används på samlingsnivå om arkiv/samling som uppstått under en persons liv och innehåller exempelvis betyg, brev, dagböcker, fotografier efter en person

Insamlare	En person som skapat en samling d.v.s medvetet samlat ihop från olika håll och sammanställt det. Kan innehålla olika sorters material med olika upphovsmän
OCM	Outline of cultural materials. Ett klassificeringssystem som används av minnesorganisationer över hela världen. Kräver en viss "övning" men har många fördelar och rekommenderas därför att man använder det.
	Finns inmatat i större katalogiseringsprogram, bland annat WebMusketti. Kommer även att finnas i MuseumPlus Ria, men för tillfället endast på finska. En finsk tryckt version från år 2006 finns på Museiverkets bibliotek. Kommer troligen att komma i digital format inom snar framtid.
Upphovsman	Den som är upphovet till materialet/verket; författare, tonsättaren, fotografen.
Tid	Liksom ett objekt har flera aktörer har det också flera olika tids- uppgifter. I Digiarkiv är det kanske viktigast att ange tiden när objektet skapades. För samling kan man ange den tidsperiod objekten omfattar.
Ämnesord	Används för att beskriva innehållet i ett objekt. Genom att använda ämnesord underlättas sökningen. Ämnesorden som rekommenderas är de som finns i FINTO, och ontologin KOKO.
	Avsikten är inte att beskriva exempelvis detaljer på ett fotografi, utan att ange vilka ämnen de hör till.

6. Fältens placering i visningssidan

Enskilt objekt

Samling

7. Mera information

www.luettelointiohje.fi anvisningar på finska.

Svenska anvisningar finn som pdf på

http://www.nba.fi/sv/informationstjanster/publikationer/e_publikationer

Här finns uppgifter på hur man rekommenderar att tidsuppgifter och platsuppgifter antecknas med mera. Här hittar man minimiuppgifterna, det vill säga vilka uppgifter som anses vara ett minimum om ett objekt när man katalogiserar.

<u>www.finna.fi</u> Bibliotekens, arkivens och museernas gemensamma sökportal. Bekanta er med de olika materialtyperna som finns där och se på vilket sätt de presenteras.

<u>www.digihem.fi</u> Under fliken *Material* hittas underrubriken *Skanning*, och där finns en kort presentation (pdf) om vad man bör tänka på när man bland annat skannar fotografier.